

Міністерство освіти і науки України
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова приймальної комісії
проф. Безлюдний О.І.

_____ 2017 р.
«__» _____

ПРОГРАМА ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ «Основи фінансово-економічної діяльності»

(денна та заочна форми навчання)

(з нормативним терміном навчання 1 рік 5 місяців)

**Спеціальність 073 Менеджмент (спеціалізація Управління фінансово-
економічною безпекою)**

Умань–2017

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Проведення фахового вступного випробування в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини для студентів, що закінчили повний курс навчання за освітнім ступенем «бакалавр», ОКР «спеціаліст» і мають бажання продовжити освіту з метою отримання освітнього ступеня «магістр» зі спеціальності 073 Менеджмент (спеціалізація Управління фінансово-економічною безпекою) з нормативним терміном навчання 1 рік 5 місяців, здійснюється науково-педагогічними працівниками на підставі наказу ректора університету.

Під час фахового вступного випробування за допомогою комплексних завдань перевіряються знання вступників, а також вміння та навички, що визначені у освітньо-кваліфікаційній характеристиці бакалавра, спеціаліста.

Основною метою вступного екзамену з основ фінансово-економічної діяльності є перевірка знань та вмінь абітурієнтів.

Абітурієнт повинен **знати**:

- основні категорії фінансової науки, теоретичні основи і закономірності функціонування фінансової системи;
- мати системні уявлення про структури і тенденції розвитку вітчизняного та світового фінансового ринку;
- суть інституціональних перетворень в економіці, про основні економічні інститути і принципи їх функціонування;
- механізм і принципи прийняття і реалізації економічних та управлінських рішень на мікро- і макрорівнях.

Абітурієнт повинен **вміти**:

- вільно орієнтуватися в основних економічних поняттях і категоріях;
- проявити володіння основними методологічними принципами пізнання і застосовувати їх для аналізу складних економічних процесів сучасності;
- самостійно і логічно викладати матеріал та вміти робити відповідні висновки та узагальнення;
- давати правильні оцінки різним економічним явищам і процесам;
- використовувати комп'ютерну техніку для розв'язання фінансових задач у режимі користувача;
- використовувати методи фінансового аналізу різних мікро- і макропроцесів;
- набувати нових знань, застосовуючи сучасні інформаційні освітні технології.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ знань і вмінь абітурієнтів

Високий рівень	
194,0 – 200,0	абітурієнт ґрунтовно, повно та послідовно викладає навчально-науковий матеріал, володіє методами дослідження, уміє виділити теоретичне і фактичне в матеріалі; виявляє повне розуміння матеріалу, обізнаний з теоретичними підходами і концепціями, логічно і послідовно обґрунтовує свої думки; глибоко розкриває суть питання, застосовує фактичні та статистичні дані, які підтверджують відповідь на питання; демонструє знання законодавчих і нормативних актів України.
187,0 – 193,0	абітурієнт ґрунтовно і повно викладає навчально-науковий матеріал, володіє методами дослідження, уміє виділити теоретичне і фактичне в матеріалі; виявляє повне розуміння матеріалу, обізнаний з теоретичними підходами і концепціями, логічно і послідовно обґрунтовує свої думки; глибоко розкриває суть питання, використовує фактичні та статистичні дані, які підтверджують відповідь на питання; демонструє знання законодавчих і нормативних актів України.
181,0 – 186,0	абітурієнт ґрунтовно і повно викладає навчально-науковий матеріал, володіє методами дослідження, уміє виділити теоретичне і фактичне в матеріалі; виявляє повне розуміння матеріалу, обізнаний з теоретичними підходами і концепціями, логічно і послідовно обґрунтовує свої думки; глибоко розкриває суть питання, використовує фактичні та статистичні дані, які підтверджують відповідь на питання.
Достатній рівень	
171,0 – 180,0	абітурієнт виявляє достатні знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, але допускає деякі помилки, які сам виправляє; у відповіді є поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і незначні порушення норм літературної мови. Абітурієнт уміє зіставляти та узагальнювати засвоєний матеріал, робить власні висновки, виявляє частково евристичний інтерес.
162,0 – 170,0	абітурієнт виявляє достатні знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, але допускає деякі помилки, які сам виправляє; у відповіді є поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і незначні порушення норм літературної мови. Абітурієнт уміє зіставляти та узагальнювати засвоєний матеріал, робить власні висновки.

152,5 – 161,0	абітурієнт виявляє достатні знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, але допускає деякі помилки, які сам виправляє; у відповіді є поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і незначні порушення норм літературної мови. Абітурієнт уміє зіставляти та узагальнювати засвоєний матеріал.
Середній рівень	
143,0 – 151,6	абітурієнт виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, але допускає значні помилки у викладі матеріалу, які свідчать про недостатньо глибоке засвоєння теоретичних понять; володіє матеріалом на репродуктивному рівні, демонструє початкові вміння; допускає помилки в мовленнєвому оформленні. Абітурієнт частково розкриває питання при допомозі викладача.
134,0 – 142,0	абітурієнт виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, але допускає значні помилки у викладі матеріалу, які свідчать про недостатньо глибоке засвоєння теоретичних понять; володіє матеріалом на репродуктивному рівні, демонструє початкові вміння; допускає помилки в мовленнєвому оформленні.
124,0 – 133,0	абітурієнт виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, але допускає значні помилки у викладі матеріалу, які свідчать про недостатньо глибоке засвоєння теоретичних понять; володіє матеріалом на репродуктивному рівні, демонструє початкові вміння; допускає значні помилки в мовленнєвому оформленні.
Низький рівень	
116,0 – 123,4	абітурієнт виявляє поверхові знання навчальної програми; не вміє виділити теоретичний і фактичний матеріал; непослідовно і невпевнено відповідає на запитання; допускає порушення норми літературної мови.
111,0 – 115,0	абітурієнт виявляє поверхові знання навчальної програми; не вміє виділити теоретичний і фактичний матеріал; непослідовно і невпевнено відповідає на запитання; допускає грубі порушення норми літературної мови.
106,0 – 110,0	абітурієнт виявляє поверхові знання навчальної програми; не вміє виділити теоретичний і фактичний матеріал; неправильно відповідає на запитання; допускає грубі порушення норми літературної мови.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Бюджетний процес та його стадії.
2. Бюджетний устрій і бюджетна система: поняття, основи та принципи побудови.
3. Державний кредит і державні запозичення, їх класифікація.
4. Доходи домогосподарств: їх склад та структура.
5. Доходи і витрати суб'єктів господарювання. Порядок розподілу грошових надходжень від реалізації продукції, робіт і послуг.
6. Економічна сутність і необхідність страхування. Специфічні ознаки і функції страхування.
7. Економічна сутність і призначення бюджету.
8. Економічна сутність, класифікація, склад і структура бюджетних видатків.
9. Економічна сутність, функції і призначення державного кредиту.
10. Зв'язок фінансового механізму з фінансовою політикою.
11. Зміст і призначення фінансового контролю, його види, форми і методи.
12. Інвестиційна складова фінансової безпеки держави.
13. Інститути інфраструктури та професійні учасники як суб'єкти фінансового ринку.
14. Кредитний ринок і ринок цінних паперів як основні складові фінансового ринку.
15. Суспільна роль місцевих бюджетів, їх склад.
16. Макроекономічні наслідки бюджетного дефіциту.
17. Мета, завдання та функції домогосподарства.
18. Методи управління державним боргом.
19. Механізм застосування державних запозичень.
20. Місцеві фінанси, їх сутність і значення в економічному та соціальному розвитку регіонів.

21. Наслідки зростання державного боргу.
22. Об'єктивна необхідність, економічна сутність, ознаки і функції податків.
23. Основні концепції збалансованості бюджету
24. Поняття страхового ринку і його інфраструктура. Зв'язок страхового ринку з фінансовим ринком.
25. Правове регулювання фінансових відносин. Взаємозв'язок фінансового права і фінансової політики.
26. Прибуток підприємства: його роль, формування, розподіл та використання в умовах сучасної системи оподаткування.
27. Принципи організації фінансів підприємств.
28. Складові державного фінансового менеджменту: податковий менеджмент, бюджетний менеджмент і борговий менеджмент.
29. Страховий ринок та його інфраструктура.
30. Структура бюджетних видатків, їх динаміка і тенденції розвитку.
31. Структура доходів бюджету, їх динаміка і тенденції розвитку. Фактори, що впливають на структуру бюджетних доходів.
32. Структурні елементи (інструменти) державного фінансового менеджменту: фінансовий контроль, фінансове планування і прогнозування.
33. Суб'єкти фінансового ринку. Місце і роль держави на фінансовому ринку.
34. Суб'єкти, об'єкти і зміст фінансових відносин на мікро- і макрорівні.
35. Сутність бюджетного дефіциту і його види. Причини виникнення бюджетного дефіциту.
36. Сутність дефіциту бюджету та причини його виникнення.
37. Сутність і види державного боргу (поточний і капітальний, внутрішній і зовнішній).
38. Сутність страхування, його принципи.
39. Фінанси суб'єктів господарювання: сутність та функції.

40. Фінанси як економічна категорія: сутність, ознаки і функції.

41. Фінансова політика як складова економічної політики держави.

Завдання фінансової політики.

42. Фінансова система України, її основні підсистеми та ланки.

43. Фінансовий механізм, його складові елементи.

44. Фінансовий ринок як економічна категорія, його суспільне призначення, роль у розподільчих процесах. Функції фінансового ринку.

45. Фінансові результати діяльності підприємств

46. Фінансові ресурси підприємств, їх сутність і значення.

47. Форми внутрішніх державних запозичень. Класифікація державних позик.

48. Характеристика витрат домогосподарств, фінансовий контроль, його форми та методи.

49. Характеристика джерел фінансування бюджетного дефіциту, наслідки застосування кожного з них. Шляхи скорочення розміру дефіциту.

50. Характеристика основних податків податкової системи України

51. Характеристика фінансових важелів (фінансових показників, фінансових норм і нормативів, фінансових стимулів і санкцій, фінансових лімітів і резервів) як складових фінансового механізму.

52. Характерні ознаки фінансів та фінансових відносин.

53. Класифікація та структура підприємств.

54. Суб'єкти і види підприємницької діяльності.

55. Сутність і функції процесу управління.

56. Поняття, класифікація та структура персоналу.

57. Кадрова політика й система управління персоналом.

58. Оцінка персоналу як важливий елемент системи управління трудовим колективом.

59. Зарубіжний досвід формування та ефективного використання трудового потенціалу фірми.

60. Оцінка, класифікація та структура основних фондів.

61. Ефективність відтворення та використання основних фондів.
62. Нематеріальні ресурси.
63. Нематеріальні активи.
64. Залучення іноземних інвестицій для розвитку та посилення ефективності діяльності суб'єктів господарювання.
65. Оцінка ефективності виробничих і фінансових інвестицій.
66. Інвестиційні проекти підприємств та організацій.
67. Оцінка ефективності технічних та організаційних нововведень.
68. Організаційно-економічне управління технічним розвитком підприємства.
69. Лізинг як форма оновлення технічної бази виробництва (діяльності).
70. Структура та принципи організації виробничого процесу.
71. Поняття, види та значення інфраструктури.
72. Соціальна інфраструктура та соціальна діяльність підприємства.
73. Відтворення та розвиток інфраструктури.
74. Основні етапи процесу бізнес-планування.
75. Маркетингова діяльність і формування програми випуску продукції (надання послуг).
76. Якість і конкурентоспроможність продукції (послуг).
77. Поняття конкурентоспроможності підприємства.
78. Сутність продуктивності праці персоналу.
79. Мотивація трудової діяльності.
80. Форми та системи оплати праці.
81. Управління витратами на підприємстві.
82. Сукупні витрати та собівартість продукції (послуг).
83. Сутнісна характеристика ціни на продукцію (послуги).
84. Державне регулювання цін.
85. Зміст і форми фінансової діяльності підприємства (організації).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Афанасьєв М. В. Економіка підприємства: підруч. для студентів ВНЗ / Афанасьєв М. В., Плоха О. Б. ; Харків. нац. екон. ун-т. – Харків : Інжек, 2013. – 660 с.
2. Вдовенко Л. О. Фінанси: навч. посіб. : рек. МОН України для студ. ВНЗ / Л. О. Вдовенко, Н. М, Сушко, Н. Д. Фаюра. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 149 с.
3. Гринчуцький В. І. Економіка підприємства : [навчальний посібник] / В. І. Гринчуцький, Е. Т. Карапетян, Б. В. Погрішук. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 304 с.
4. Економіка підприємства : навч. посібник : рек. МОН України / [В. П Круш, В. І. Подвігіна, Б. М. Сердюк [та ін.] ; МОН України. – 2-ге вид., стер. – К. : Ельга-Н : КНТ, 2009. – 777 с.
5. Економіка підприємства : навч. посіб. / І. М. Посохов [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : НТУ "ХПІ", 2016. – 380 с.
6. Економіка і фінанси підприємства : підручник / Х. І. Цвайг [та ін.] ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. – Львів : ЛДУВС, 2014. – 698 с.
7. Кремень О. І. Фінанси : навч. посіб. : рек. МОНмолодьспорту України для студ. ВНЗ / О. І. Кремень, В. М. Кремень. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 412 с.
8. Опарін В. М. Фінанси (Загальна теорія): навч. посібник / В. М. Опарін. – 5-те вид., без змін. – К. : КНЕУ, 2008. – 240 с.
9. Стойко О. Я. Фінанси : навч. посіб. / О. Я. Стойко, Д. І. Дема ; за ред. канд. екон. наук, доц. О. Я. Стойка. – К. : Алерта, 2014. – 431 с.
10. Фінанси : навч. посіб. / Баранова В. Г. [та ін.] ; [за заг. ред. Баранової В. Г.] ; Одес. нац. екон. ун-т. – Одеса : Атлант, 2015. – Ч. 1., Ч. 2. – 2015.
11. Фінанси (державні, корпоративні, міжнародні) : підруч. для студентів ВНЗ / В. О. Онищенко [та ін.] ; [за ред. В. О. Онищенка] ; Полтав. нац. техн. ун-т ім. Юрія Кодратюка. – Київ : Центр учбової літератури, 2016. – 599 с.

Затверджено на засіданні кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки (Протокол №6 від 25.01.2017 р.)

Голова фахової атестаційної комісії

І. С. Бондарук